

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 2. junij 2023

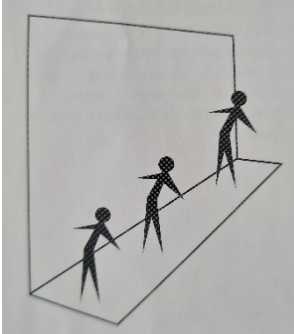

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ Stalnice v zaznavanju ali zaznavne konstante imajo prilagoditveno funkcijo (hitreje in laže se najdemo v okolju).	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

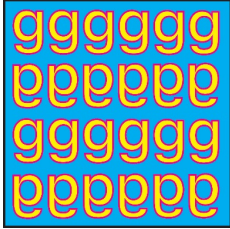
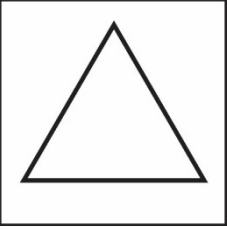
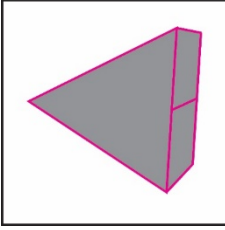
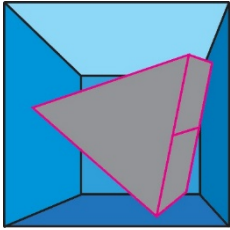
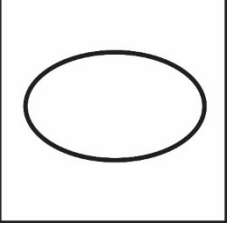
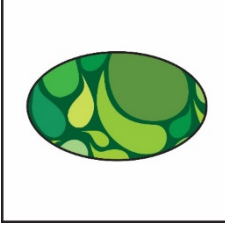
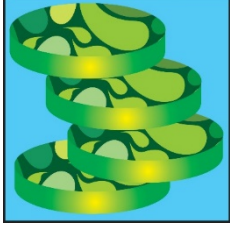

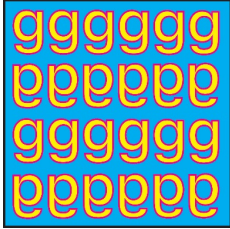
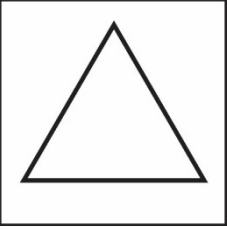
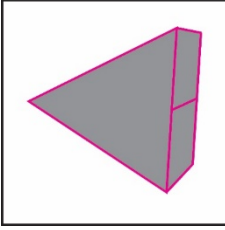
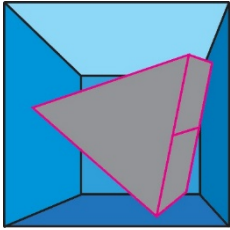
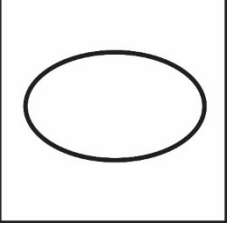
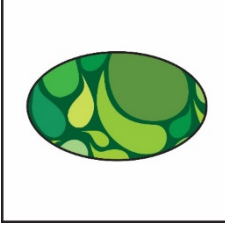
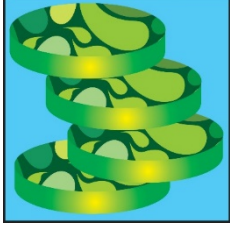

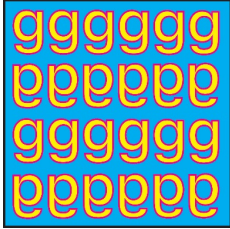
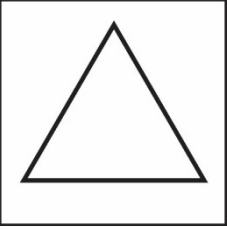
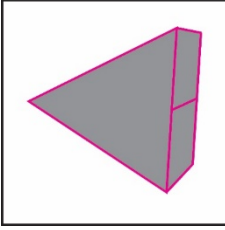
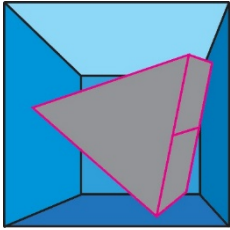
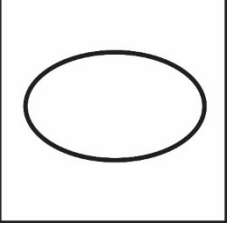
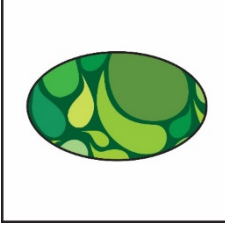
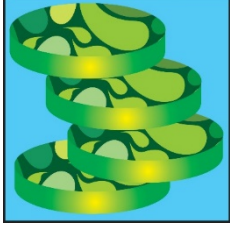
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	9	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaznavna konstantnost velikosti: predmeti/figure kljub oddaljevanju, ko se manjšajo, ohranjajo svojo velikost. <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaznavna konstantnost svetlosti: bel papirni list se zdi enako bel v senci kot v sončni svetlobi. <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaznavna konstantnost oblike: okrogli rob vaze je okrogel kljub elipsasti sploščenosti v centralni projekciji. 	<p>1 točka za navedbo, 1 točka za opis in 1 točka za ponazoritev.</p> <p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaznavna konstantnost barve: določena barva ohrani barvnost kljub atmosferskim vplivom. 	
--	--	---	--

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Konstanta velikosti: figura, ki igra violino, deluje nad klavirjem, ne pa v prostoru (pričakovali bi manjšo figuro v perspektivno upodobljenem prostoru). 	<p>1 točka za navedbo, 1 točka za razlago.</p> <p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ medialna linija (obrisna/konturna črta) ♦ pasivna linija (črta) ♦ aktivna linija (črta) 	Za vsako pravilno določeno vrsto linije dobi kandidat 1 točko.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila									
2.2	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <table border="1" data-bbox="411 524 1123 752"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> ♦ <table border="1" data-bbox="411 806 1123 1034"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> ♦ <table border="1" data-bbox="411 1088 1123 1317"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> 										<p>Za vsako pravilno risbo oziroma smiselno rešitev prejme kandidat 1 točko, skupaj največ 6 točk.</p> <p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>
												
												
												

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slikovna ploskev je slikarska podlaga, temeljnik, ki ima določeno velikost in obliko. ♦ Slikovna ravnina je neskončno velika ploskev, ki nosi slikovno polje oziroma slikovno ploskev, v katerem je upodobljeno likovno delo, npr. risba, slika, umetniška grafika. ♦ Slikovna ploskev je del slikovne ravnine, ki pa še ni slikovna ploskev, saj slikovna ravnina ni omejena. Slikovna ploskev je na določen način omejen in oblikovan izrez oziroma format, v katerem avtor z likovnimi sredstvi upodobi likovno delo, s pomočjo globinskih vodil ustvari iluzijo prostora. Je duhovni prostor, kjer umetnik upodobi svoje doživljanje sveta, ideje, čustva, misli ... 	<p>Za pravilne oziroma različne smiselne trditve dobi kandidat 1 točko, skupaj največ 3 točke.</p> <p>Pravilne so tudi druge smiselne utemeljitve.</p>

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

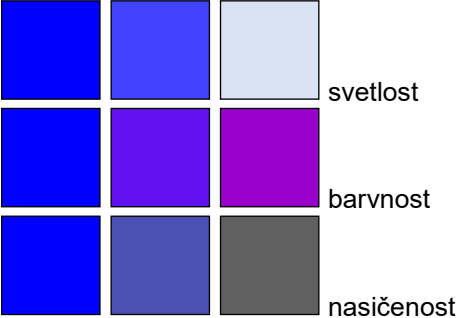
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tekstura je otipna in vidna lastnost površine, ki je lahko gladka, hrapava, bleščeča in motna. Tekstura v ožjem pomenu besede pomeni površino tekstilij, ki nastane s tkanjem, pletenjem, vezenjem niti. (1 točka) ♦ Faktura je površina, ki nastane po določenem načinu obdelave materiala z orodjem, v kateri je izražena tehnika dela, npr. sledi dleta, kladiva. (1 točka) ♦ Struktura je lastnost površine, ki je posledica organske zgradbe materiala. (1 točka) ♦ Patina je naravni pojav na površini materiala, ki nastane pod vplivom delovanja atmosfere. Patino sicer umetnik lahko ustvari tudi umetno, da spremeni videz materiala. (1 točka) ♦ Raster je narejen s križanjem črt oziroma z mrežami, ki imajo modularni sistem. Raster je lahko ustvarjen tudi s točkami (točkovni, frekvenčni raster). (1 točka) 	Različne možne razlage po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	7	<p>♦ V kompoziciji gre za večje ŠTEVILO istih oblik, ki pomenijo enote v ponovitvah z isto VELIKOSTJO. POLOŽAJ oblik je pomemben, ker ponovitve enot strukturirajo ritem ponavljanja in s tem tvorijo nekakšen modularni sistem vzorca oziroma imitirano TEKSTURO. Zaradi položaja enot oziroma njihove razporeditve kompozicijo določa izrazito poševna SMER, čeprav zaradi navpičnih rezov ob vratovih krav nastane manj očitna navpična linijatura rezov. Zaradi velikosti enot, njihovega števila in medsebojne oddaljenosti oziroma njihovega položaja je v kompoziciji ustvarjen tudi občutek večje GOSTOTE. Ker so enote po kompoziciji enakomerno razporejene, kompozicija deluje uravnoveženo, teža posameznih enot ni poudarjena. Večjo likovno TEŽO pa zagotovo imajo kompleksnejše podobe krave, medtem ko je likovna teža vmesnih, enostavnih, praznih, rumenih medprostorov manjša in ti delujejo kot ozadje.</p>	<p>Za pravilno oziroma smiselno razlago umeščenosti in vloge ene likovne spremenljivke ob slikovni predlogi dobi kandidat 1 točko.</p> <p>Pravilne so tudi druge smiselne utemeljitve.</p>

4. naloga: Barvna teorija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	♦ Barvnost in barvna nasičenost (moč) sta pri sivi barvi nedoločljivi oziroma nevtralni.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	3	♦ Prikazuje barvni rez iz barvnega telesa rumene barve; z mešanjem s sivim klinom se rumeni barvi spreminjata barvna nasičenost in svetlost.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	3	<p>♦ Načini barvnega stopnjevanja: po vrednosti svetlosti, po nasičenosti (intenzivnost) in po barvnosti.</p> <p>svetlost</p> <p>barvnost</p> <p>nasičenost</p>	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

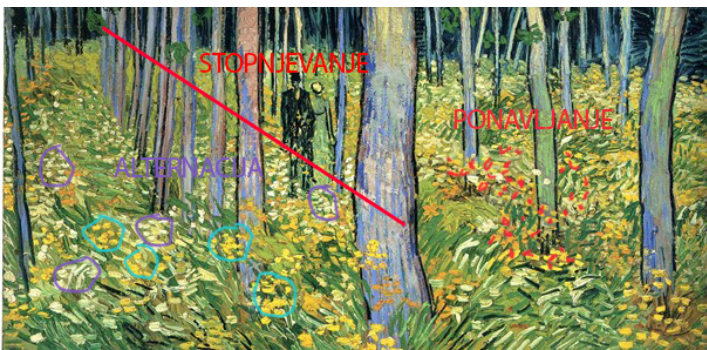
Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Barvni krog, ki temelji na aditivnem (seštevalnem) mešanju barv in ima štiri osnovne, primarne barve (RU-RD-MO-ZE), ki delijo barvni krog na štiri kvadrante. Avtor T. Johansson ga je zasnoval na osnovi vidne percepcije barv. ♦ Snovni ali pigmentni barvni krog, ki temelji na subtraktivnem (odštevalnem) mešanju barv in ima tri primarne ali osnovne barve (RU-RD-MO). Avtor J. Itten. ♦ Barvni krog F. Gerritsena z osnovnimi (rumena-magenta rdeča-cian modra) in sekundarnimi barvami za subtraktivno (odštevalno) mešanje ter z osnovnimi in sekundarnimi barvami za aditivno (seštevalno) mešanje. Primarne barve za aditivno mešanje so hkrati sekundarne barve za subtraktivno mešanje in nasprotno – primarne barve za subtraktivno mešanje so hkrati sekundarne barve za aditivno mešanje. 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	♦ Barvna prilagoditev ali barvna asimilacija.	

5. naloga: Likovna kompozicija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	3	♦ Elementi likovne kompozicije: mera (intervali, sorazmerja), proporc, moduli; ritem (ponavljanje, napetost, gibanje); ravnovesje (statično, dinamično); harmonija, kontrast, enotnost in dominacija	1 točka za posamezno skupino elementov. 3 točke za vsaj tri skupine.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	4	♦ Ritem v kompoziciji dosegamo s ponavljanjem istih enot, ponavljanjem z variacijo, izmeničnim ponavljanjem (alternacijo), stopnjevanjem (gradacijo) ipd. Pri ponavljanju istih enot se ritem vzpostavlja zgolj s spreminjanjem položaja enot, pri ponavljanjem z variacijo se poleg položaja spreminjajo tudi druge lastnosti enot (velikost, oblika, barva ipd.), pri alternaciji se izmenjujeta dve različici ponavljanja, pri gradaciji pa se enote stopnjujejo po določenih lastnostih, npr. po velikosti, barvi ipd. Gradacija daje, še posebno velikosti, poleg kompozicijskega tudi izrazit prostorski učinek.	1 točka za našete načine in 3 točke za razlago treh načinov.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	5	♦ <p>♦ Pri potezah, ki gradijo podrastje, lahko opazimo ponavljanje istih enot (npr. rumenih potez, belih potez, zelenih potez ipd.), ki pa se razvrščajo v skupine in se nato izmenično ponavljajo (alternacija). Na ravni dreves se enote stopnjujejo (gradacija), kar poleg kompozicijskega ritma vzpostavlja tudi prepričljivo globino, ki zbuja nekoliko temačno in skrivnostno razpoloženje na sliki, saj vodi v temino v ozadju slike. V sredini stopnjevanja se pokažeta dve figuri, par moškega in ženske, ki prihajata proti nam v skladu s stopnjevanjem na sliki.</p>	1 točka za oznako in poimenovanje in 2 točki za razlago načinov za doseganje ritma. Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	Ustvarjalnost se ocenjuje glede na morfološko, kompozicijsko in semantično kompleksnost izdelka.	Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno. Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše. Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča. Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10	Likovnoteoretsko znanje se v izdelku ocenjuje glede na skladnost uporabljenih oblikotvornih načel z izbranim oblikovnim vodilom (likovnim pojmom).	Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja. Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje. Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.
Tehnična izvedba	10	Tehnična izvedba se ocenjuje glede na doslednost pri uporabi likovne tehnike in likovnih materialov.	Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek. Od 4 do 7 točk dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi. Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.
Skupaj	50		